

Kystbrisling (*Sprattus sprattus*) i Hardangerfjorden (omr-lok 08-15, 20, 21), Sognefjorden (28-39), Nordfjord (28-36) og Trondheimsfjorden (7-25, 26, 27)**Havforskningsinstituttets råd på fiskeri**

Havforskningsinstituttet gir råd om at fangsten av kystbrisling i 2025 begrenses til 240 tonn i Hardangerfjorden, 80 tonn i Nordfjord og 578 tonn i Trondheimsfjorden, men at det ikke åpnes for fiske i Sognefjorden.

Bestandsutvikling over tid

I 2019 ble toktet flyttet til rett før brislingfisket (juni-juli i 2019, og august i 2020). Før 2019 gikk toktet i november-desember. Dette gjør at tidsseriene ikke er direkte sammenlignbare mellom år. Målet med å flytte toktet er å få et best mulig estimat av tilgjengelig mengde brisling like før fisket.

Fangstene i 2024 var på 545 tonn i Hardangerfjorden, 490 tonn i Sognefjorden, 123 tonn i Nordfjord og 0,4 tonn i Trondheimsfjorden (Figur 1). I Nordfjord har det ikke vært åpnet for fiskeri i perioden 2021-2023.

Hardangerfjorden:

I 2025 var indeksen for 1+-gruppe brisling i Hardangerfjorden på et høyt nivå, men langt under rekordhøye mengder i 2022-2024, (Figur 2). 1- og 2-år gammel brisling dominerte (hhv 59% og 38%), mens 3 og 4 år gammel brisling bidro med henholdsvis <1 og 3%. Hele 39% av 1+-indeksen var under minstemålet på 10 cm. Indeksene for perioden 2021-2025 har vært over gjennomsnittet.

Sognefjorden:

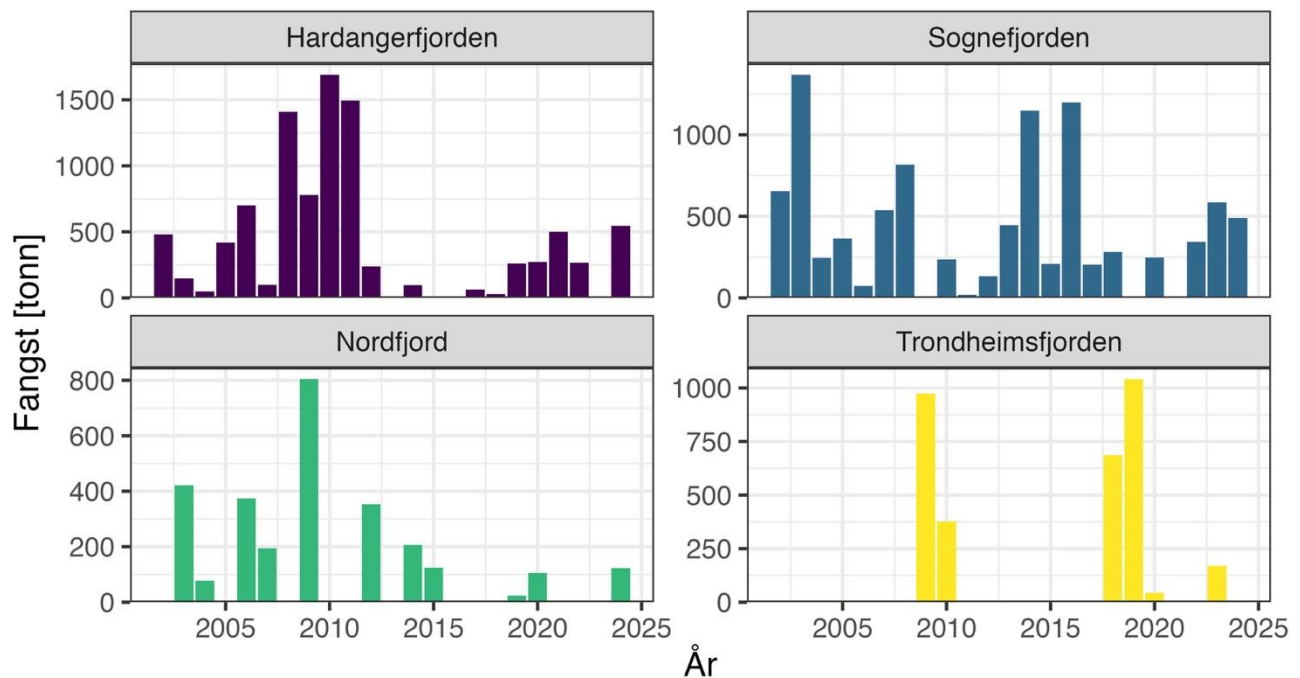
I 2025 var indeksen for 1+-år gammel brisling under gjennomsnittet (Figur 2). 1-åringer bidro med henholdsvis 35%, og 2- til 5-åringer med hhv 47%, 1%, 14% og 3%. 2% av 1+-indeksen var under minstemålet på 10 cm.

Nordfjord:

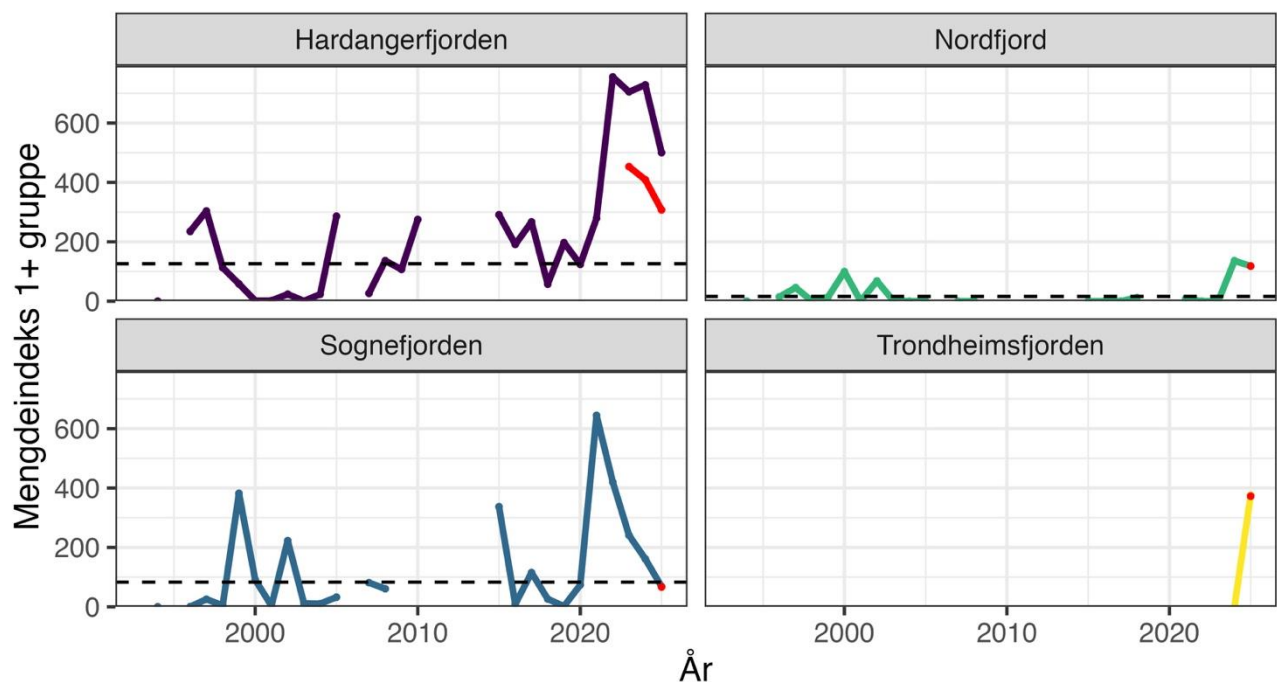
I 2025 ble det estimert nest høyeste toktindeks for 1+-årig brisling i Nordfjord. I 2024 var toktindeksen for 1+-årig brisling rekordhøy, mens i perioden 2022-2023 ble det til sammenligning kun observert 0-årig brisling. 1-åringene utgjorde 73% av indeksen, og 2- og 3-åringene hhv 25% og 1%. All brisling av 1+-indeksen var over minstemålet på 10 cm.

Trondheimsfjorden:

Etter at det kun ble registrert 0-gr brisling i trålfangstene i Trondheimsfjorden i 2024, ble det observert store mengder av 1+-åringer i 2025. 1-åringer bidro med henholdsvis 94%, og 2- til 6-åringer til sammen 6%. Biomassen for 1+-åringer er på 3853 tonn, og HI sitt råd er å begrense uttaket i brislingfisket til 15% av biomassen observert på tokt. 1% av 1+-indeksen var under minstemålet på 10 cm.

Figur 1 Kystbrisling i Hardangerfjorden (omr-lok 08-15, 20, 21), Sognefjorden (28-39), Nordfjord (28-36) og Trondheimsfjorden (7-25, 26, 27). Fangst (tonn) per fjord i perioden 2002-2025.

Figur 2 Kystbrisling i Hardangerfjorden (omr-lok 08-15, 20, 21), Sognefjorden (28-39), Nordfjord (28-36) og Trondheimsfjorden (7-25, 26, 27). Tokttidsserien for 1+-gruppe brisling (akustisk estimert mengdeindeks). 1993-2008 (2010) indeksene er fra november-desember, 2015-2018 desember og i 2019-2025 ble toktet gjennomført på sommeren rett før fisket. Den prikkede linjen viser gjennomsnittet av toktindeksene for Hardangerfjorden og Sognefjorden (1994-2018) og for Nordfjord (1996-2018). Vi har ikke en tidsserie for Trondheimsfjorden ennå. For 2023-2025 er antallsindeks ≥ 10 cm (minstemål) vist som en rød kurve i Hardangerfjorden, men som et rødt punkt i 2025 for de andre fjordene.

Bestand og beskatning - status

Havforskningsinstituttet kan ikke vurdere status for bestand og beskatning for brisling i disse områdene i forhold til MSY og føre-var referansepunkt da slike referansepunkt ikke er definert. Toktindeksene for 1+ år gammel brisling i 2025 indikerer fortsatt gode forekomster i Hardangerfjorden, Nordfjord og Trondheimsfjorden, mens i Sognefjorden ble det observert lite 1+-åringer. I Hardangerfjorden var 39% av 1+-åringene mindre enn minstemålet på 10 cm. I andre fjorder er nesten alle 1+-åringer større enn 10 cm. Tabell A1 viser andelen brisling under minstemål (10 cm) per stratum for hver fjord.

Fangstscenarier

Havforskningsinstituttet har de siste årene anbefalt fangst av brisling når årets toktindeks for 1+ år gammel brisling ligger over gjennomsnittet av toktindeksene for Hardangerfjorden og Sognefjorden (1994–2018) samt for Nordfjord (1996–2018, figur 2). Rådene for de enkelte fjordene har vært basert på medianfangst i perioden 2002–2016 og har ligget fast, uavhengig av den årlige toktindeksen. For Trondheimsfjorden finnes det ingen toktidsserie og median fangste kan heller ikke brukes, og HI har derfor valgt en alternativ tilnærming.

HI anbefaler at fangsten i Hardangerfjorden og Nordfjord i 2025 begrenses til median fangst for perioden 2002-2016, det vil si 240 tonn for Hardangerfjorden og 80 tonn i Nordfjord. I Sognefjorden anbefales det et nullfiske i 2025.

I Trondheimsfjorden anbefales det at fangsten begrenses til 15% av biomassen av 1+-gruppen, det vil si 578 tonn.

Grunnlag for råd

Tabell 1 Kystbrisling i Hardangerfjorden (omr-lok 08-15, 20 ,21), Sognefjorden (28-39), Nordfjord (28-36) og Trondheimsfjorden (7-25, 26, 27). Grunnlag for rådet for Hardangerfjorden, Sognefjorden, Nordfjord og Trondheimsfjorden.

Grunnlag for råd	Føre-var tilnærming. Toktindekser og median fangst 2002-2016.
Forvaltningsplan	Det finnes ingen forvaltningsplan for brisling i disse områdene

Kvalitet på bestandsvurderingen

I 2025 dekket Havforskningsinstituttet Hardangerfjorden, Sognefjorden, Nordfjord og Trondheimsfjorden fullstendig. For første gang ble akustiske transekt gjennomført med ubemannede fartøy, såkalte USV-er. I Hardangerfjorden ble både USV Frigg og USV Frida brukt, mens kun USV Frida ble benyttet i Sognefjorden, Nordfjord og Trondheimsfjorden. Trålhalene ble gjennomført med forskningsfartøyet Prinsesse Ingrid Alexandra (PIA) i alle fjordene. USV-ene kartla områdene to-tre dager før PIA ankom, og de akustiske dataene ble tolket underveis slik at trålstasjonene kunne legges i områder med høy forekomst av brisling. Mens USV-ene opererte kontinuerlig gjennom døgnet, trålte PIA mellom kl. 21:30 og 09:30, det vil si hovedsakelig om natten når brislingen står opp mot overflaten. Toktet ble gjennomført uten problemer og datagrunnlaget kan brukes i rådgivning.

Rådet er gitt basert på et foreløpig toktestimat. Endelige resultater vil presenteres i toktrapporten (Kvamme et al. 2025). Oppdatering vil ikke påvirke rådet.

I 2019 og 2020-2025 ble toktet gjennomført i henholdsvis juni-juli og august-september.

Problemstillinger relevant for rådet

I et samarbeidsmøte mellom næringen, Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet 20. april 2018, ble Havforskningsinstituttet bedt om å vurdere om det er nødvendig å sette en kvote per fjord, noe en vanligvis ikke gjør, eller om en kan sette en kvote som vil gjelde for alle de tre fjordene. I et tilsvarende møte 5. august 2019, ble dette spørsmålet igjen stilt.

Havforskningsinstituttet har satt i gang genetiske studier av kystbrisling og annen brisling for å undersøke hvordan brisling i ulike områder er knyttet sammen. Disse studiene viser til nå ingen signifikant genetisk forskjell mellom de tre fjordene.

Det skal imidlertid lite utveksling av egg / larver / fisk til for å motvirke genetiske forskjeller, så mangel på forskjell betyr ikke nødvendigvis at en fjord supplerer en annen fjord med brisling. Merkestudier fra 1960-tallet indikerer at brislingen hovedsakelig holder seg innen en fjord. I Hardangerfjorden ble enkle teoretiske driftsstudier testet ut for 2015-2017. Dette ble gjort for å undersøke sannsynligheten for at brisling-egg og -larver vil drifte ut av fjorden, og eventuelt rekruttere til nabofjorder. Partikler ble satt ut i fire ulike områder, og det ble beregnet hvor stor andel som ble værende etter 30 dager. Fra de indre områdene (innenfor Utne-Kvannndal), der en tidligere har observert gytende brisling, forsvant mindre enn 1% av partiklene ut av Hardangerfjorden. I dette området ble hele 60-70% av partiklene værende i akkurat samme område. For å undersøke om dataene fra kystbrislingtoktet indikerer at brisling fra de ulike fjordene blandes, har vi også sett på lengde-ved-alder for å se om det var forskjeller mellom områdene. Lengde-ved-alder varierer i de ulike områdene (se figur i 2023 rådet), og brisling i Sognefjorden skiller seg klart ut ved å ha lavere vekst enn de andre områdene, noe som indikerer at brislingen holder seg i Sognefjorden hele livet. Havforskningsinstituttet mener derfor at det, av føre-var hensyn, bør settes separate kvoter for hver fjord.

Referansepunkt

Ingen referansepunkt er definert for brisling i disse områdene.

Grunnlag for bestandsvurderingen

I 2017 ga Havforskningsinstituttet for første gang et råd som dannet grunnlag for en kvote fastsatt av Fiskeridirektoratet for fisket etter kystbrisling i Hardangerfjorden, Sognefjorden og Nordfjord (Tabell 4). Havforskningsinstituttets råd var basert på brislingtoktet i disse fjordene i desember 2016. Tøktet dekket bare disse områdene, og det ble derfor ikke gitt råd for andre fjorder. Endelig kvote i 2017 ble satt til henholdsvis 0, 200 og 500 tonn i Nordfjord, Sognefjorden og Hardangerfjorden.

I rådet for 2017 og 2018 ble toktindeksene fra 2016 og 2017 brukt til å vurdere om det burde åpnes for et fiske. Gjennomsnittlig fangstmengde for 2002-2016, når de tre årene med størst fangster ble tatt ut, etter at en hadde redusert dette gjennomsnittet (250 tonn) med 20% i tråd med ICES sin praksis for såkalte databegrensede bestander (data-limited stocks) (200 tonn) ble så brukt som et passelig nivå for kvote ved åpning. I samarbeidsmøtet som ble avholdt i 2018 ble denne fremgangsmåten kritisert av næringen, fordi årene med de største fangstene ble tatt ut. Havforskningsinstituttet reviderte derfor metoden, og benyttet i stedet median-fangsten av alle årene i rådet fra og med 2018. Medianen ble brukt i stedet for et gjennomsnitt, fordi den ifølge Store norske leksikon (<https://snl.no/median>) «foretrekkes fremfor det aritmetiske gjennomsnitt når man ønsker å beskrive den sentrale tendensen i materialet og ikke vil gi ekstreme verdier stor vekt». Tabell 6 viser fangstene i fjordene, samt medianen per fjord for perioden 2002-2016. Medianen for Hardangerfjorden, Sognefjorden og Nordfjord ligger på henholdsvis omtrent 240, 360 og 80 tonn. Siden medianen for Trondheimsfjorden er lik null, benytter HI en alternativ tilnærming. I stedet for mengdeestimer brukes biomasseestimat fra brislingtoktet som datagrunnlag. For å følge føre-var-prinsippet anbefaler HI en kvote tilsvarende 15 % av biomasseestimatet.

Fra og med 2019 ble toktet flyttet til rett før sesongstart på kystbrislingfisket, slik at en får et øyeblikksbilde av hva som står tilgjengelig for årets fiske. I 2019-2020 ble ikke Nordfjord dekket. Det er viktig å huske på at 2019-2025 toktene ikke er direkte sammenlignbare med resten av tidsserien, da tidspunktet er ulikt og det nye toktet gjenspeiler det som er tilgjengelig FØR fisket, mens tidligere indekser gjenspeilet det som stod igjen ETTER fisket. Indeksene er likevel presentert i de samme figurene for å lette sammenligningen.

Toktindeksene er vist per fjord i Figur 2. For 2025-indeksen, vises aldersfordelingen i Tabell 2.

Tabell 2 Kystbrisling i Hardanger- (omr-lok 08-15, 20, 21), Sognefjorden (28-39), Nordfjord (28-36) og Trondheimsfjorden (7-25, 26, 27). Akustiske indekser for mengde og biomasse, gjennomsnittslengde (cm) og -vekt (g), per fjordområde og aldersgruppe for brisling for august-september 2025.

2025	Alder	Antall	Biomasse	Gj.lengde	Gj.vekt
Hardangerfjorden	1	296,7	1695,8	9,61	5,91
	2	187,9	1401,1	10,58	7,73
	3	2,5	32,3	13,25	14,95
	4	13,3	87,0	10,73	7,77
Sognefjorden	1	23,8	219,5	10,5	7,73
	2	32,2	328,8	11,17	9,48
	3	0,6	5,5	11,5	9,83
	4	9,5	97,9	11,46	10,17
	5	2,2	25,0	11,93	11,09
Nordfjord	1	86,7	795,0	10,88	9,16
	2	29,8	362,4	11,75	12,16
	3	1,6	15,3	11	9,67
Trondheimsfjorden	1	355,3	3511,3	10,91	9,72
	2	12,5	179,6	13,39	17,11
	3	0,5	11,1	14,5	21,98
	4	7,6	144,8	14,98	23,47
	5	0,1	2,7	15,44	25,36
	6	0,1	3,4	15	23,89

Tabell 3 Kystbrisling i Hardanger- (omr-lok 08-15, 20, 21), Sognefjorden (28-39), Nordfjord (28-36) og Trondheimsfjorden (7-25, 26, 27). Grunnlag for vurderingen og rådet.

Vurderingsmetode	Akustiske toktindekser – antall. Fangststatistikk.
Input data	Akustiske toktindekser (Brislingtoktet, 1993-2008, 2015-2025) og fangststatistikk.
Utkast og bifangst	Utkast ikke inkludert da det vurderes som neglisjerbart.
Indikatorer	Ingen
Annen informasjon	Havforskningsinstituttet har gitt råd for fisket fra og med 2017. Basis for rådet ble endret i 2018.
Bestandsansvarlig forsker	Florian Berg (florian.berg@hi.no)

Historie – råd, fangst og forvaltning

Tabell 4 Kystbrisling i Hardanger- (omr-lok 08-15, 20, 21), Sognefjorden (28-39), og Nordfjord (28-36) og Trondheimsfjorden (7-25, 26, 27). Havforskningsinstituttets råd, kvote og offisielle fangster (fra sluttседler). Alle vekter er gitt i tonn.

Fjord	Hardangerfjorden			Sognefjorden			Nordfjord			Trondheimsfjorden		
År	Råd	Kvote	Fangst	Råd	Kvote	Fangst	Råd	Kvote	Fangst	Råd	Kvote	Fangst
2017	200	500	62	0/100	200	204	0	0	0	-		0
2018	240	500	28	360	500	281	0	0	0	-		686
2019	240	500	261	0	0	0	80	80	24	-		1042
2020	240	500	273	360	500	247	80	80	105	-		43
2021	240	700 (500)	502	360	500	0	0	0	0	0	0	0
2022	240	500	266	360	500	342	0	0	0	165	165	0
2023	240	500	0	360	500	586	0	0	0	0	0	169
2024	240	700 (500)	545	360	500	490	80	80	123	0	0	0
2025	240			0			80			578		

Historiske fangster og landinger

Tabell 5 Kystbrisling i Hardanger- (omr-lok 08-15, 20, 21), Sognefjorden (28-39), Nordfjord (28-36) og Trondheimsfjorden (7-25, 26, 27). Fangstfordeling per flåte i 2025 vest for Lindesnes (inkluderer Trondheimsfjorden). Alle vekter er gitt i tonn.

Fangst (2024)	Landinger	Utkast
1158,3	100% snurpenot / ringnot	Utkast neglisjerbart
	1158,3	

Tabell 6 Kystbrisling i Hardanger- (omr-lok 08-15, 20, 21), Sognefjorden (28-39), Nordfjord (28-36) og Trondheimsfjorden (7-25, 26, 27). Historiske fangster per fjord / område. Alle vekter gitt i tonn. Vest for Lindesnes inkluderer Trondheimsfjorden.

År	Hardanger-fjorden	Sognefjorden	Nordfjord	Trondheims-fjorden	Vest for Lindesnes	Øst for Lindesnes	Totalt
2002	480,3	654,2	0,0	0,0	1444,5	1151,0	2595,5
2003	146,7	1368,4	420,8	0,0	2251,2	861,3	3112,6
2004	48,0	244,6	77,1	0,0	372,4	1098,3	1470,7
2005	419,2	363,8	0,0	8,1	1243,9	712,9	1956,8
2006	701,3	73,9	374,0	0,0	1361,2	302,5	1663,8
2007	99,6	538,2	193,7	0,0	847,0	1643,4	2490,4
2008	1409,4	817,4	0,0	0,0	2292,7	894,6	3187,3
2009	780,5	0,0	804,5	973,7	2817,8	670,3	3488,0
2010	1690,4	235,9	0,0	376,6	2612,3	913,8	3526,0
2011	1494,0	18,5	0,0	0,0	1611,7	709,5	2321,1
2012	237,3	134,1	352,2	0,0	746,5	481,7	1228,2
2013	0,0	447,2	0,0	0,0	447,2	819,3	1266,5
2014	97,2	1147,4	206,6	0,0	1451,2	258,7	1709,9
2015	0,0	208,9	124,7	0,0	336,0	299,0	635,0
2016	0,4	1198,1	0,0	0,0	1205,3	345,6	1550,9
2017	61,8	204,3	0,0	0,0	269,4	217,6	487,1
2018	27,9	280,7	0,0	686,0	999,7	315,0	1314,7
2019	261,1	0,0	24,2	1041,8	1338,2	252,4	1590,6
2020	272,8	246,8	105,3	44,0	710,4	444,3	1154,7
2021	501,6	0,0	0,0	0,0	559,4	541,0	1100,5
2022	265,9	342,4	0,0	0,0	608,3	342,0	950,4
2023	0,0	586,4	0,0	170,0	771,9	918,8	1690,7
2024	544,8	489,8	123,4	0,4	1158,3	687,8	1846,0
Median 2002-2016	237,3	363,8	77,1	0,0	1361,2	712,9	1956,8
Gjennomsn. 2002-2016	507,0	496,7	170,2	90,6	1402,7	744,1	2146,8

Sammendrag av bestandsvurderingen

Tabell 7 Kystbrisling i Hardanger- (omr-lok 08-15, 20, 21), Sognefjorden (28-39), Nordfjord (28-36) og Trondheimsfjorden (7-25, 26, 27). Sammendrag av bestandsvurderingen. Toktindekser antall. * Toktene i 2019-2025 ble gjennomført på sommeren, og 0-åringene dekkes ikke representativt på denne tiden og ingen indeks er gitt for denne aldersgruppen. Gjennomsnittet av toktindeksene gjelder for 1996-2018 og 1994-2018 for henholdsvis Nordfjord og for Sognefjorden og Hardangerfjorden.

Fjord	Hardangerfjorden		Sognefjorden		Nordfjord		Trondheimsfjorden	
År	0 år	1+ år	0 år	1+ år	0 år	1+ år	0 år	1+år
1994	481	0	50	0	781	0		
1995								
1996	606	235	34	0	27	15		
1997	268	304	1	25	0	46		
1998	896	113	1753	5	132	0		
1999	12	58	10	382	10	14		
2000	1	2	382	91	16	99		
2001	73	2	922	4	13	0		
2002	5	23	114	223	78	68		
2003	46	1	129	12	10	2		
2004	384	23	1480	10	60	0		
2005	469	286	536	32	0	0		
2006								
2007	50	26	416	81	0	0		
2008	565	136	390	61	119	0		
2009	176	107						
2010	900	275						
2011								
2012								
2013								
2014								
2015	96	291	23	337	1	0		
2016	359	191	118	9	21	0		
2017	553	267	1	115	13	0		
2018	678	57	125	26	24	12		
2019*		197		2				
2020*		124		74				
2021*		279		645		8		
2022*		755		420		0		
2023*		704		241		0		
2024*		729		161		136		0

Kystbrisling i område-(lokasjon) 8-(15, 20, 21), 28-(36, 39), 7-(25, 26, 27)

2025*		500		68		118		376
Gjennomsn. 1994 (1996)- 2018	348	126	381	83	77	16		

Referanser

Kvamme, C. Holmin, A.J., og Berg, F. 2025. Toktrapport for brislingtokt i Hardangerfjorden, Sognefjorden, Nordfjorden og Trondheimsfjorden i 2025 med FF PIA.

Annex

Tabell A1 Kystbrisling i Hardanger- (omr-lok 08-15, 20, 21), Sognefjorden (28-39), Nordfjord (28-36) og Trondheimsfjorden (7-25, 26, 27). Prosent av brisling under minstemålet (10 cm) i de ulike områdene i 2025 beregnet fra antall individer estimert i lengdegruppene under og over minstemålet. Her er også 0-gr brisling inkludert. Områdene med trålhal med brisling er vist med fet skrift.

Fjord	Stratum	Område	%
Hardangerfjorden	301	Klosterfjorden	98
	302	Bjoafjorden	100
	303	Ølsfjorden	100
	304	Etnefjorden	100
	305	Skånevikfjorden	100
	306	Åkrafjorden	100
	307	Matersfjorden	100
	308	Høylandssundet	100
	309	Ytre Hardangerfjorden	98
	310	Storsund	99
	311	Øyefjorden	100
	312	Maurangsfjorden	100
	313	Hissfjorden - Samlafjorden	6
	314	Utnefjorden	18
	315	Granvinsfjorden	100
Sognefjorden	316	Eidfjorden	32
	317	Osafjorden	74
	318	Ulvikafjorden	66
	319	Sørfjorden	83
	320	Ålfjorden	97
	201	Ytre Sognefjorden	97
	203	Høyangsfjorden	100
	204	Lånefjorden	100
	205	Risnefjorden	98
	206	Ikjefjorden	98
	208	Finnafjorden	100
	209	Arnaforden	100
	210	Balestrand - Fjærland	100
	212	Vetlefjorden - Sværafjorden	100
	213	Vangsnes - Fimreite	0
Nordfjord	214	Årdalsfjorden	77
	215	Aurlandsfjorden	99
	216	Nærøyfjorden	99
	217	Lærdalsfjorden	98
	218	Lustrafjorden	98
	219	Sogndalsfjorden	100
	101	Eidsfjorden	100
	102	Hundvikfjorden	53
	103	Innvikfjorden	5
	104	Faleidsfjorden	0

	105	Gloppefjorden	100
	106	Hye fjorden	100
	107	Ålfoten	100
Trondheimsfjorden	401	Ytre Trondheimsfjorden	0
	402	Orkdalsfjorden	93
	403	Gaulosen	100
	404	Indre Trondheimsfjorden	4
	405	Strindfjorden	0
	406	Nordviksundet	2
	407	Skarnsundet	1
	408	Beitstadfjorden	1